

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md

Tel. (022) 409-209

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-
mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209

hd. 03-63 № *4-35/27-706.*

Dosarul civil nr. 3r-610/22

*Curtea Constituțională
Mun. Chișinău*

Curtea de Apel Chișinău, vă remite spre cunoștință și executare cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Donos Tudor pe marginea dosarului civil la cererea de chemare în judecată înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,-

Anexă: 1) copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Donos Tudor

2) Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în original.

3) Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2023

Judecător al

Curții de Apel Chișinău

Băbălău Denis

11:45

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	<i>809</i>
" <i>21</i> "	<i>03</i> 20 <i>23</i>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

S E S I Z A R E

privind excepția de neconstituționalitate

*prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție și
în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016*

A. Autor al excepției de neconstituționalitate

1. Nume: **Donos**
2. Prenume: **Tudor**

A.2. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: **Curtea de Apel Chișinău**
2. Judecător/complet de judecată: **Judecătorul Angela Bostan**
3. Adresa instanței de judecată: **or. Chișinău str.Teilor 4**
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: **(022)635-308; E-mail: cac@justice.md;**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Judecătoria Chișinău(sediul Rîșcani) a examinat cauza de contencios administrativ la cererea lui Donos Tudor vs Comisia de etică și disciplină a Uniunii Avocaților.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 28.10.2022, acțiunea a fost declarată inadmisibilă(anexă copia încheierei).

Drept motiv ce a servit adoptarea soluției contestate a fost că nu s-a respectat procedura prealabilă. Prima instanță a aplicat prevederile art.211 alin.(1) lit.h) din Codul administrativ care prevede: *(1) În cererea de chemare în judecată se indică: h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.*

Însă pînă a fi declarată acțiunea ca inadmisibilă, prima instanță a atribuit un termen de 10 zile ca să fie prezentată informație privind respectarea procedurii prealabile.

Printr-o cerere suplimentară prima instanță a fost informată la următoarele aspecte:

Sa făcut mențiune că în pct.4 din dispozitivul Deciziei nr.1/12 /2022(actul administrativ contestat), este stipulat: **Decizia intră în vigoare la data adoptării însă poate fi contestată în procedură de contencios administrativ în Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani,** fiind indicat termenul de atac și adresa instanței.

S-a făcut trimitere la art. 42 alin.(6) al Legii cu privire la avocatură care prevede:**Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.** Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

Iar prin coraborarea art.211 alin.(1) lit.h) din Codul administrativ, care prevede: *(1) În cererea de chemare în judecată se indică:h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege,* cu prevedrile art. 42 alin.(6) al Legii cu privire la avocatură, se deduce următoarea concluzie: **Litigiile ce au ca obiect contestarea Hotărîrelor Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților potrivit legii nu sînt supuse procedurii prealabile.**

În final prima instanță a decis că prevederile art. 42 alin.(6) al Legii cu privire la avocatură, nu sînt relevante, și a aplicat art.211 alin.(1) lit.h) din Codul administrativ declarînd acțiunea inadmisibilă.

Încheierea primei instanțe este contestată cu recurs pe motivul că prima instanță a aplicat eronat prevederile art. 42 alin.(6) al Legii cu privire la avocatură.

Astfel prevederile art. 42 alin.(6) al Legii cu privire la avocatură devin aplicabile în instanța de recurs.

C. Obiectul sesizării

2. Prezenta sesizare are ca scop controlul constituționalității a art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia:**Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.** Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) **Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.**

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării,

ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Prevederi relevante ale Legii nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”

Art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: **Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă. Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.**

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

15. Accesul liber la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar democratic fiind consacrat într-un număr important de documente internaționale.

Mecanismul statal de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, ca factor de primă importanță, constituie buna funcționare a autorității judecătorești, astfel încât să se asigure oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Pornind de la premisa că drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, atunci prevederile art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură” produc ingerința în dreptul garantat de art.20 din Constituție în deosebi principiului „satisfacție efectivă”.

Prevederile contestate produc o incertitudine juridică de ordin ce violează dreptul de acces la justiție, fiindcă nu reglamenează care Hotărâri ale Comisiei pentru etică și disciplină a UAM pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.

Or art.56 alin.(6) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 **cu privire la avocatură reglementează patru tipuri de decizii ce le adoptă** Comisia pentru etică și disciplină a UAM și anume: Comisia pentru etică și disciplină adoptă una din următoarele decizii:

- a) privind aplicarea sancțiunii disciplinare;
- b) privind efectuarea unui control suplimentar;
- c) privind lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului;
- d) privind încetarea procedurii, în cazurile stabilite de prezenta lege.

Prin aplicabilitatea art.42 alin.(6) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 **cu privire la avocatură se concluzionează că cele patru tipuri de decizii adoptate de**

Comisia pentru etică și disciplină a UAM pot fi contestate direct în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.

Aceiași poziție este susținută însăși de Comisia pentru etică și disciplină a UAM care a stipulat expres în Decizia sa (actul administrativ contestat), precum că prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării dar poate fi contestată în instanța de contencios administrativ a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Într-o altă ordine de idei, atunci Legea cu privire la avocatură este legea specială, fiindcă se referă direct la avocați care **nu sunt functionari publici**, dar exercită activitate publică. Această lege se referă la activitatea Comisiei de etică și disciplină care **nu este autoritate publică**, dar exercită activitate publică. Cu alte cuvinte Legea cu privire la avocatură se referă la tipul de raporturi juridice în sistemul avocaturei.

Codul administrativ este o lege generală ce se aplică tuturor raporturilor juridice administrative în **autoritățile publice**.

În acest caz ne aflăm într-un concurs dintre două legi organice, o lege specială și una generală.

Potrivit art.5 alin.(3) din Legea nr.100/2017 „cu privire la actele normative”, „*Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială*”.

Prin urmare, avînd în vedere că puterea judecătorească a decis că contestarea Deciziei Comisiei de Etică și disciplină a UAM, potrivit Codului administrativ urma a fi supusă procedurii prealabile, pentru că art.42 alin.(6) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 **cu privire la avocatură**, nu prevede expres care decizie din cele prevăzute exhaustiv de art.56 alin.(6) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 **cu privire la avocatură**, se contestă direct în instanța de contencios administrativ fără a recurge la procedura prealabilă, atunci se presupune că art.42 alin.(6) din Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 **cu privire la avocatură**, contravine art.23 din Constituție, fiindcă este neclar.

Iar neclaritatea sa produce ingerința în art.20 din Constituție, fiindcă eu nu mă pot apăra de acte ilegale ale avocatului prin instanță fiindcă legea nu reglementează expres cazurile procedurii prealabile împotriva deciziei comisiei de etică și disciplină a UAM.

3. În jurisprudența Curții Constituționale a RM, potrivit Deciziei nr. 119 din 13 septembrie 2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 64g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 42 alin. (6) și 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr 1260 din 19 iulie 2002 (contestarea în contencios administrativ a actelor Uniunii Avocaților), **Înalta Curte a statuat în § 23: Curtea observă că prevederile contestate stabilesc că deciziile sau hotărârile Comisiei de etică și disciplină pot fi contestate în fața instanței de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.**

4. Totuși o certitudine juridică referitor la faptul contestării hotărîrelor Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților, fie în procedură prealabilă, fie direct în instanța de contencios administrative, nu este evidențiată. Iar potrivit lucrului primei instanțe în cauza intentată de Donos Tudor tocmai aceste circumstanțe au produs impediment în realizarea efectivă a dreptului de acces la justiție.

5. În această cauză atât reclamantul cât și autoritatea emitentă a actului administrativ contestat, s-au confruntat cu o incertitudine cu privire la procedura de contestare a deciziei Comisiei de etică și disciplină a UAM, fiindcă autoritatea emitentă a actului a explicat că decizia sa se contestă direct în instanța de contencios administrativ, art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură” reglementează aceiași situație, reclamantul a acționat exact cum a explicat autoritatea emitentă a actului contestat. Iar prima instanță spune că este obligatorie procedura prealabilă făcând în acest sens și anumite constatări judiciare. Prin urmare felul cum a decis prima instanță a produs omiterea termenului de 30 de zile de contestare a actului administrativ, or prima instanță și-a motivat decizia reeșind din neclaritatea art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”. În acest sens prin legea neclară s-a produs ingerința în accesul la justiție.

Dacă hotărârea primei instanței este legală și instanța de recurs o menține, atunci din motivul calității art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, eu pierd dreptul de acces la justiție, ceea ce este ilegal în statul de drept. Fiindcă legea cu privire la avocatură nu a redat în manieră clară dacă deciziile Comisiei de etică și disciplină a UAM sînt supuse procedurii prealabile.

6. Reeșind din cele expuse, se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova să exercite controlul de constituționalitate prin prisma art.20 și 23 din Constituție, a art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: **Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.** Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

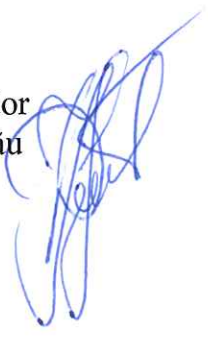
F. Lista documentelor relevante

1. Încheierea judecătorei Chișinău sediul Rîșcani privind declararea ca inadmisibilă a acțiunii fiindcă nu a fost respectată procedura prealabilă.
2. Decizia Comisiei de etică și disciplină a UAM.
3. Copia recursului.
4. Dosarul civil aflat pe rolul CA Chișinău judecător raportor A.Bostan.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sînt exacte.

DONOS Tudor
Mun. Chișinău

01 ianuarie 2023

Dosarul nr. 3r-610/22

1-22133621-02-3r-05122022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Judecător Chisilița Violeta)

ÎN C H E I E R E

16 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Cîrții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecător

Judecători

Mîra Ghenadie

Dutca Ina și Băbălău Denis

examinînd, *în lipsa participanților la proces*, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de recurentul Donos Tudor, în cadrul examinării, în ordine de recurs a cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,-

C O N S T A T Ă :

1. La data de 13 septembrie 2022, Donos Tudor a depus o acțiune împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, solicitînd anularea Deciziei nr.1/12 /2022 asupra petiției depuse în privința avocatului Guminiuk Nicolae, adoptată de Comisia de etică și disciplină a Uniunii Avocaților, la data de 15 august 2022; obligarea Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților, să cerceteze obiectiv, legal și corect cazul sesizat, fiindcă cercetarea anterioară a fost contradictorie iar pe alocuri chiar aberantă; obligarea Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților să emită o decizie legală, bazată pe adevăr, pe probe, prin care să-l sancționeze pe avocatul Guminiuk Nicolae care a fost în stare de incompatibilitate nedeclarată, și-a preluat abuziv dreptul de reprezentare a lui Donos Tudor, reprezentîndu-l fictiv prin care i-a violat drepturile fundamentale garantate de art.8 din Convenție și art.21, art.26 și 28 din Constituție, și a falsificat actul justiției prin falsificarea mecanismului de asistență juridică garantată de stat; anularea actului administrativ normativ numit hotărîrea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, fiindcă prin această Hotărîre se produce ingerință în drepturile fundamentale garantate de art.20, art.26, art.52, art.54 din Constituție; anularea hotărîrii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, deoarece se jefuiește ilegal cetățeanul care și așa este supus abuzului din partea avocatului; încasarea din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a sumei de 500 lei și 10 lei comision, potrivit bonului de plată, sumă percepută ilegal, în cadrul prezentei operațiuni administrative.

2. Prin încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ formulată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea deciziei Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților nr.1/12 /2022 din 15 august 2022. S-a explicat reclamantului Donos Tudor, că declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul 207 alin. (2) lit. f) Codul administrativ, nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune.

3. La data de 04 noiembrie 2022, recurentul Donos Tudor a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022, solicitînd casarea

150
încheierii instanței de fond cu adoptarea unei noi încheieri prin care acțiunea să fie declarată admisibilă, precum și anularea încheierii privind respingerea recuzării.

4. La data de 18 ianuarie 2023, recurentul Donos Tudor, prin intermediul Secției Evidență și Documentare Procesuală din cadrul Curții de Apel Chișinău a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

5. În susținerea argumentelor invocate în cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, indică, că prin recursul propriu-zis s-a abordat problema că, prima instanță eronat a interpretat prevederile legii care permit adresarea în justiție fără o procedură prealabilă, în cazul când merge vorba despre contestarea deciziilor Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova.

6. Astfel, menționează că, legea interpretată eronat de prima instanță este art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: ”Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă. Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor”. Prin urmare, interpretarea eronată a art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, de către prima instanță, se datorează faptului că textul legislativ nu este suficient de clar și previzibil, și produce o incertitudine juridică de ordin ce violează accesul liber la justiție, iar aceste circumstanțe permit o presupunere rezonabilă că legea contravine art.20 și 23 din Constituție.

7. Susține că, deoarece în această cauză, atât reclamantul cât și autoritatea emitentă a actului administrativ contestat, s-au confruntat cu o incertitudine cu privire la procedura de contestare a deciziei Comisiei de etică și disciplină a UAM, fiindcă autoritatea emitentă a actului a explicat că decizia sa se contestă direct în instanța de contencios administrativ, art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură” se pare că reglementează aceeași procedură de contestare.

8. Mai relatează că, reclamantul a acționat exact cum a explicat autoritatea emitentă a actului contestat, acționând exact potrivit înțelesului textului art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”. Iar prima instanță s-a pronunțat că este obligatorie procedura prealabilă făcând în acest sens și anumite constatări judiciare.

9. Prin urmare, consideră că, felul cum a decis prima instanță a produs omiterea termenului de 30 și-a motivat decizia reieșind din neclaritatea art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”. În acest sens prin legea neclară s-a produs ingerința în accesul la justiție.

10. Explică, că dacă hotărârea primei instanței este legală și instanța de recurs o menține, atunci din motivul calității art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, acesta pierde dreptul de acces la justiție, ceea ce este ilegal în statul de drept. Fiindcă legea cu privire la avocatură nu a redat în manieră clară dacă deciziile Comisiei de etică și disciplină a UAM sunt supuse procedurii prealabile.

11. În acest sens, sesizează că, ingerința în accesul liber la justiție se produce prin neclaritatea calității art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, apelând la instrumentul excepției de neconstituționalitate, care este mijlocul legal de apărare a dreptului de acces la justiție în situația când prin lege se produce ingerința în acest drept.

12. Solicită admiterea cererii, ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură” cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru examinare potrivit competenței și suspendarea procedurii de recurs până la soluționarea excepției de către Curtea Constituțională.

13. Intimatul Uniunea Avocaților din Republica Moldova, fiind notificat despre existența cererii de recurs și cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții

Constituționale nu a depus referință la cererea de recurs formulată de Donos Tudor, precum și a opiniei pe marginea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

14. *Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, reieșind din următoarele motive.*

15. Articolul 135 din Constituția Republicii Moldova statuează că, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; b) interpretează Constituția; c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției; d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane; e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova; f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție; h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid. Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

16. Art.4 din Constituția Republicii Moldova, prevede că, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

17. Conform art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.

18. Art.53 din Constituția Republicii Moldova, statuează că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

19. Totodată, art.54 din Constituția Republicii Moldova, stipulează că, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

20. Conform art. 195 Codul administrativ, *procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.*

21. Potrivit art.12¹ alin. (1) Codul de procedură civilă, *dacă în procesul judecării cauzei se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.*

22. Din conținutul normei legale citate, instanța de apel conchide că, procedura ridicării excepției de neconstituționalitate permite judecătorului să soluționeze situațiile, când în procesul judecării unei cauze, părțile sau judecătorul însuși se confruntă cu o incertitudine a normelor ce urmează a fi aplicate sub aspectul corespunderii cu Constituția.

23. Astfel, excepția de neconstituționalitate, reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței unor dispoziții legale, aplicabile sau deja aplicate în cauza dedusă judecării, cu dispozițiile Constituției.

24. Prin prisma celor enunțate, instanța de recurs relevă că, conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

25. În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

26. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, la caz sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Codul de procedură civilă și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

27. Totodată, instanța de recurs reține că, conform normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, în cauza concretă pe care o examinează.

28. Colegiul reține că, în speță, obiectul excepției de neconstituționalitate, îl constituie prevederile art. 42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, care prevede că *“Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă. Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.”*

29. Conform art.6 al.(1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

30. Potrivit art.13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

31. În această ordine de idei, recurentul susține că prin declararea acțiunii inadmisibile din motivul nerespectării procedurii prealabile s-a admis încălcarea principiului protecției efective a drepturilor reclamantului, fiind încălcat dreptul la apărare prevăzut de art. 6, art.13 și art.17 CEDO.

32. Instanța de recurs atestă că, obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de

către recurentul Donos Tudor, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei.

33. Colegiul menționează că, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei indicate supra, depusă de recurentul Donos Tudor constituie o prerogativă a părții din proces.

34. Instanța de recurs, examinând solicitarea recurentul Donos Tudor cu privire la sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituționalității prevederilor art. 42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, consideră cererea întemeiată și pasibilă admiterii. Or, prevederile legale a căror control constituțional se solicită sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecării, iar normele vizate sub aspectul excepției formulate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate.

35. În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de recurentul Donos Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”.

36. Totodată, ca rezultat al admiterii cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a amâna examinarea recursului în prezenta cauză, rezultând din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) Codul de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână examinarea recursului.

37. Din aceste raționamente, în conformitate cu art. 195, 230 Codul administrativ, art. 12¹ Codul de procedură civilă, art. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de recurentul Donos Tudor, în cadrul examinării, în ordine de recurs a cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Se transmite Curții Constituționale a Republicii Moldova cererea depusă de Donos Tudor privind controlul constituționalității prevederilor art.42 alin.(6) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”.

Se amână examinarea cererii de recurs declarat de recurentul Donos Tudor, în prezenta cauză de contencios administrativ, până la pronunțarea Curții Constituționale a Republicii Moldova asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

Mîra Ghenadie

Dutca Ina

Băbălău Denis

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI

Judecător

Băbălău Denis